

Vaativan monialaisen tuen kehittämisverkosto

<https://vip-verkosto.fi/>

VIP-verkoston taustaa

1. VETURI-hanke 2011–2015

2. Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa, kehittämisryhmän raportti 2017 (OKM)

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80629/OKM_34_2017.pdf

→ Vaativan erityisen tuen käsite ja monialainen VIP-verkosto

”Vaativaa ja moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa tarvitsevat lapset ja nuoret, joilla on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjoa. Lisäksi ryhmään saattaa kuulua oppilaita, joilla on perusopetuslain 18 § mukaisia erityisiä opetusjärjestelyjä. Nämä oppilaat tarvitsevat oppimisensa ja koulunkäyntinsä tueksi usein pitkäkestoista, intensiivistä ja moniammatillisesti toteutettua vaativaa erityistä tukea.”

→ VIP-verkoston tavoitteena on ollut yhdistää monialaiset ammattilaiset, jotta vaativan monialaisen tuen tarpeessa olevat lapset ja nuoret saavat sopivaa tukea oikeaan aikaan.

VIP-verkosto 2018-2020 / käynnistämiskausi

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/vip-verkosto-2018-2020>

VIP-verkosto 2021-2022 / vakiinnuttamiskausi

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/vip-verkosto-2021-2022>

VIPU 2.0 2023

- Jatkuu vuoden 2023 ajan Valterin koordinoimana
- 4 alueellista VIPU-tapaamista jokaisella alueella

Okm on kutsunut Opetushallituksen edustajia ja Vaatu-toimijoita ohjausryhmän kokoukseen marraskuun 2023 lopussa.

Monialainen kansallinen verkosto

- Vuosina 2018-2022 toimintaa johtivat OKM ja OPH. Mukana myös STM ja THL.
- Alueellista toimintaa ohjasivat ja koordinoivat monialaiset VIP-ydinryhmät/alueryhmät.
- Jokaisella alueella oma VIP-alueyhdyshenkilö Valterista.

Toimintaa viidellä alueella

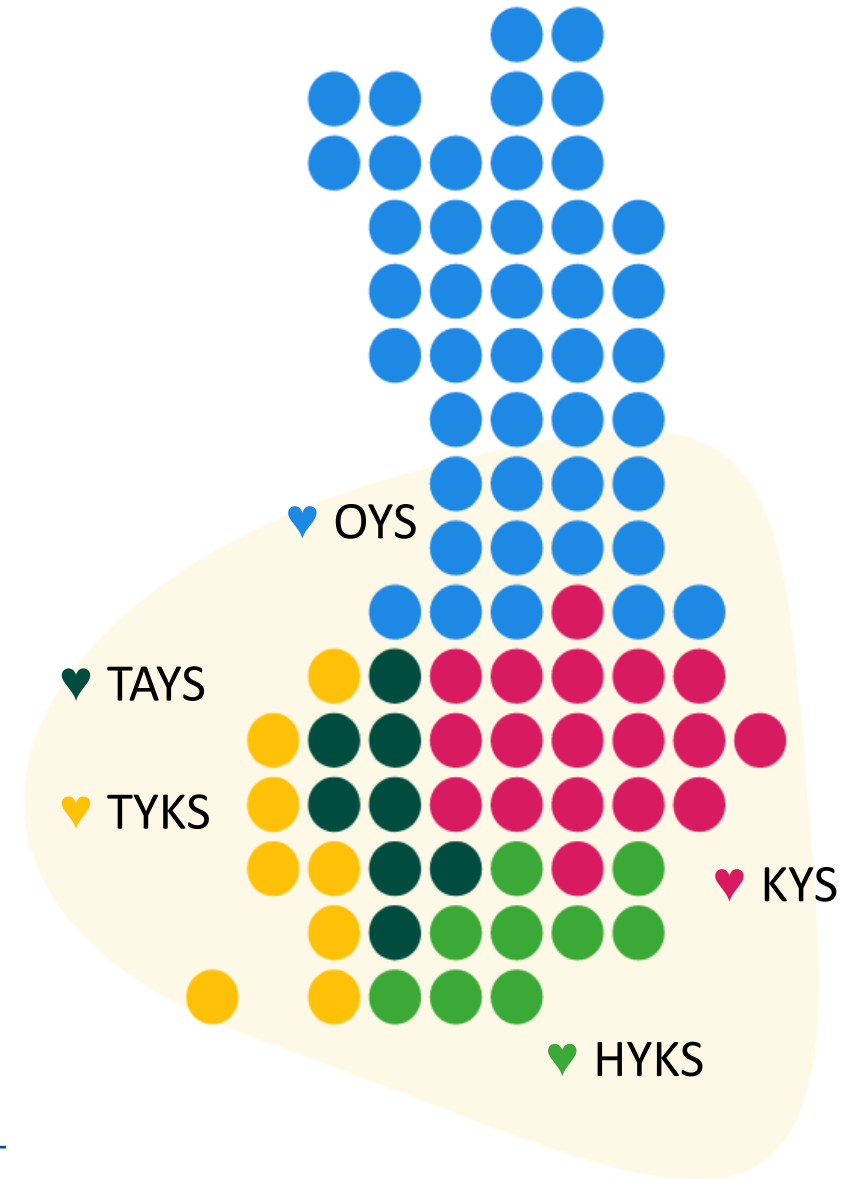
Tavoitteet 2018-2022:

- Monialaisen yhteistyön kehittäminen
- Toimintakulttuurin muutokset
- Osaamisen vahvistaminen
- Yhteistyö opettajankoulutuksen ja tutkimuksen kanssa

VIPU 2.0 toiminta 2023:

- Monialaisten verkostojen vahvistaminen ja ylläpitäminen
- Ajankohtaisen kansallisen tiedon välittämistä (OKM, OPH, STM ja THL) ja alueellisen kehittämistoiminnan jakamista

Toiminta kaksikielistä (fi ja sv) HYKS ja TYKS alueella.

VIPU-verkosto

Kuntien ja alueiden monialainen yhteistyöverkosto:

- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen edustajia
- Varhaiskasvatuksen edustajia
- Opiskeluhuollon palvelujen edustajia
- Sote-toimijoita
- AVI:en edustajia
- Kolmannen sektorin edustajia
- Vaatu-toimijoita
- Yliopistojen edustajia
- Hanketoimijoita (esim. SKY- ja VIP-hankkeet)

Verkostossa on ollut yli 700 osallistujaa kansallisesti. Kaikki hyvinvointialueet ja lähes kaikki kunnat edustettuina.

Vaativasta erityisestä tuesta vaativaan monialaiseen tukeen

Käsitteen tarkennusta

- Oikeus oppia –työryhmässä ja VIP-verkoston työryhmissä
- TUVET-hanke, design-tutkimus (Pesonen & Äikäs 2022)

- Perusopetuslaista käsitettä vaativa erityinen tuki ei löydy – ei lakiin pohjautuva osa oppimisen ja koulunkäynnin tuen tasoja
- Ammatillisessa koulutuksessa käsitteen merkitys eri (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 65§)

VAATIVA ERITYNEN TUKI → VAATIVA MONIALAINEN TUKI
KRÄVANDE SÄRSKILT STÖD -> KRÄVANDE SEKTORSÖVERGRIPANDE STÖD

Vaatu-toimijat:

- ✓ Elmeri-koulut
- ✓ Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
- ✓ Sairaalaopetus
- ✓ Valtion koulukotikoulut

Vaatu-työnyrkki suunnitteli ja koordinoi yhteistyötä kansallisesti.

Kunkin viiden alueen Vaatu-toimijat vastaavat toteuttamisesta omalla alueellaan.

Lisää tietoa Vaatu-toimijoista:

<https://vip-verkosto.fi/vaativa-konsultaatio/vaatu-toimijat/>

**Vaativan konsultaation palvelun pilotointi toteutui
lukuvuoden 2022-2023 aikana.**

Yhteistyö Osaamis- ja tukikeskusten kanssa (OT-keskukset).

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

Vaatu -toimijoiden toiminta syksyllä 2023

Sairaalaopetus

- psykiatria, somatiikka, neuropsykiatria, neurologia, monitarpeisuus

Konsultaatio nykyisellä laajuudellaan jatkuu vuoden 2023 loppuun erityisavustuksen turvin.

Elmeri-koulut

- kehitysvamma, autismikirjo, psykososiaalinen tuki

Konsultaatio erityisavustuksen turvin vuoden 2024 loppuun.

Valtion koulukodit

- Vaativa sijaishuolto ja erityinen huolenpito, sijoitettu lapsi koulussa, psyykinen oireilu, rikos- ja päihdeoireilu, monitarpeisuus

VKK ei tuota omaa konsultaatiota, mutta on käytettävissä tarvittaessa yhteistyöhön.

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

- neurologia, liikuntavamma, kuulo, kieli ja näkö, autismikirjo, monitarpeisuus

Konsultaatio on osa Valterin maksullista palvelutoimintaa.

Kunta

Hyvin-
vointialue

Erva-/
YTA-alue

Lasten ja nuorten monialaiset palvelut

Ennaltaehkäisy ja varhainen tuki

Tuen tarve kasvaa

Vaativa tuki

Koulun tukitoimet

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Erityisopetuksen ja oppimisen ja koulunkäynnin tuen koordinaattorit, konsultoivat erityisopettajat

Sairaalaopetuksen, Elmerien, Valtion koulukotikoulujen ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin konsultointi ja palvelut

Yhteisöllinen opiskeluhoito

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Opiskeluhoitopalvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut, monialainen asiantuntijaryhmä)

Perusterveydenhuolto (esim. lastenneuvola, sairaanhoito, terapiat)

Erikoissairaanhoito

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut (esim. perheneuvola ja perhetyö)

Lastensuojelu

Vammaispalvelut

Sote-tukitoimet

Muut toimijat, esim. kolmas sektori, nuorisopalvelut, Rikosseuraamuslaitos

Vaativa
konsultaatio

OT-keskus

Vaativa
erityisosaaminen
esi- ja
perusopetuksessa

Vaativin sosiaali- ja
terveydenhuollon
erityisosaaminen

Teemaryhmät:

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus/>

Sijoitetut lapset ja nuoret

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/sijoitetut-lapset/>

Käyttäytymisellään reagoivat lapset ja nuoret

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/kayttaytymisellaan-reagoivat-lapset-ja-nuoret/>

Koulua käymättömät oppilaat

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/koulua-kaymattomat-lapset/>

Sähköinen tietopaketti
on valmistunut!

Tutustu osoitteessa:

[Tietopaketti
huostaanotetun lapsen
koulupolun tukemiseksi](#)

- **Huostaanotettu lapsi**
- **Tietoa opetuksen ja tuen järjestämisestä**
- **Monialainen ja -toimijainen yhteistyö**
- **Tietoa päättäjille**

VIP-verkostossa tuotettuja materiaaleja arkeen hyödynnettäväksi:

Tukea arkeen! Keinoja lasten ja nuorten emotionaalisten, sosiaalisten ja käyttäytymisen taitojen tukemiseksi.
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tukea-arkeen>

Tukitoimien tsekkauslista:
https://vip-verkosto.fi/wp-content/uploads/2022/02/1.Vaativan-konsultaation-tsekkauslista_taytettava_0122.pdf

Koulunkäynti ja oppimisen tuki Suomessa –oppaat (selko-opas 12 kielellä)
<https://vip-verkosto.fi/koulunkaynti-ja-oppimisen-tuki-suomessa-oppaat/>

Vaikeavammaisen lapsen koulunkäynti Suomessa
<https://vip-verkosto.fi/vaikeavammaisen-lapsen-koulunkaynti-suomessa-opas-julkaistu/>
<https://read.bookcreator.com/library/-Mqmc-fGO-Oym9qjinLV>

Oppaat toiminta-alueittain järjestettävään opetukseen, pidennettyyn oppivelvollisuuteen
<https://vip-verkosto.fi/materiaalit/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus-muuta-materiaalia/>

Työkalu tueksi, kun pohditaan oppilaalle toiminta-alueittain järjestettävää opetusta
<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus/valitsenko-oppilaalle-toiminta-alueittaisen-opetussuunnitelman/>

Pieni opas koulunkäynnin tueksi - kouluakäymättömät oppilaat
TULOSSA UUDISTETTU PAINOS
http://www.tuuve.fi/wp-content/uploads/2019/04/Kouluakaymattomatoppilaat_opas.pdf

Tukea huostaanotetun lapsen koulupolulle
UUSI TIETOPAKETTI
<https://view.taiqa.com/vip-verkosto/sijoitetut-lapset-julkaisu#/page=1>

(Materiaaleja tuottaneet mm. VIP-verkoston teemaryhmät, Vaatu-toimijat ja sidosryhmät)

VIP-verkostossa tuotettuja tallenteita

<https://vip-verkosto.fi/vip-tietoiskut/>

Konsultatiivinen työote

Elina Kontu,
psykologian professori

Mitä on koulunkäyntikyky ja miten sitä tulisi arvioida

Anita Puustjärvi,
lastenpsykiatri

Perusopetuslaki 18 §, Erityiset opetusjärjestelyt

Esko Lukkarinen,
Aluehallintovirasto, johtaja
(em.)

Kokemuksia esteettömyydestä

Milla Lindh, Suomen
kuurosokeat ry,
järjestöohjaaja

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Pirjo Koivula, opetusneuvos
(em.)

Sijaishuollossa asuvan lapsen sivistykselliset oikeudet

Mari Sjöström & Aila
Puustinen Korhonen,
erityisasiantuntijat, Suomen
kuntaliitto ry

Tallenteiden tekstityskielen (fi ja sv) voi valita.

Ajankohtaista Valterista

[Kiva, kun tulit!](https://www.valteri.fi/)

✓ Kiva, kun tulit -artikkeli

<https://www.valteri.fi/artikkelit/kiva-kun-tulit-poissaoloihin-puuttumisesta-lasnaolon-tukemiseen/>

✓ Maksuton matalankynnyksen Koulunkäyntikyvyn arviointiseula

<https://toimintakykyarvio.fi/>

VALTERI

[OTF2024](#) **Early Bird 6.12. saakka**

Oppimisen tuen foorumi

11.-12.4.2024

Oppimisen tuen foorumi on valtakunnallinen kasvatusalan keskustelu- ja kehittämisfoorumi, joka järjestetään 11.-12.4.2024 Tampereella. Tapahtumassa käsitellään oppimisen tuen ja erityisopetuksen ajankohtaisia kysymyksiä, kehittämistä ja tulevaisuuden näkymiä.

Ilmoittaudu tapahtumaan Early Bird -
hintaan

Valterin uudet verkko-koulutukset:

[Tukea autismikirjon haasteisiin](#)

[Lasten ja nuorten psyykinen oireilu, osat 1,2,3](#)

[Koulunkäynninohjaajan ja opettajan yhteistyö
inklusiivisessa koulussa](#)

VALTERI

